

دوره دهم - سال سوم
تاریخ چاپ: ۱۳۹۷/۱۰/۵

شماره چاپ: ۱۲۴۷
شماره ثبت: ۵۲۵

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور ۱۳. بخش مسکن و شهرسازی

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات زیربنایی

کد موضوعی: ۲۵۰
شماره مسلسل: ۱۶۲۳۹
دی‌ماه ۱۳۹۷

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	۱. خلاصه مدیریتی
۳	۲. بررسی اعتبارات تخصیص یافته به بخش مسکن و شهرسازی در مقیاس کلان
۶	۳. بررسی جهت‌گیری‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ و تغییرات آن نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۷
۸	۴. تبصره‌های ماده واحده و انطباق آن با قوانین برنامه ششم توسعه
۸	۵. بررسی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی در بخش مسکن و شهرسازی
۱۲	۶. بررسی اعتبارات طرح‌های عمرانی در بخش مسکن و شهرسازی
۱۲	۷. بررسی تغییرات برنامه‌ای دستگاه‌های اجرایی بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸
۱۶	۸. اعتبارات متفرقه در بخش مسکن و شهرسازی
۱۸	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۰	پیوست جداول مربوط به اعتبارات دستگاه‌های بخش مسکن بر حسب برنامه
۳۲	منابع و مأخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور ۱۳. بخش مسکن و شهرسازی

چکیده

بررسی و تحلیل بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور متناظر به دو بخش اصلی است، قسمت نخست مربوط به امور، فصول و برنامه‌ها که تناظر و قیاس تطبیقی آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۷ ملموس‌تر است و موضوع بند «ب» ماده (۸)، ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ که می‌توان ارزیابی و برداشت تطبیقی کیفی و محتوایی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۷ ارائه داد.

امور مسکن، عمران شهری و روستایی یک درصد از لایحه بودجه عمومی دولت را دربرمی‌گیرد و هم سهم آن از کل بودجه نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش یافته است و هم به لحاظ حجم منابع ۱/۱۹ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کاهش یافته است که به نظر همخوانی با سیاست‌های اعلامی دولت در تحرک بخش مسکن ندارد و نظر به اثر کاهنده قابل ملاحظه تورم در عملکرد بودجه سال ۱۳۹۸؛ عملاً می‌توان سهم و حجم منابع این حوزه را کاملاً کاهشی ارزیابی کرد. در فرایندی مشابه حوزه شهرسازی نیز همین روند کاهنده را طی کرده است.

همچنین باید توجه داشت که قرارگیری سه ردیف اعتباری کلان بند «ب» تبصره «۸» مفروض دانسته شده، حال آنکه مشخص نیست در عمل چه میزان منابع تجهیز خواهد شد، هرچند در مورد منبع بودن برخی اجزای این بند ابهام وجود دارد و برخی نیز اصولاً منابع مالی محسوب نمی‌شود. برای مثال تهاتر بدهی دولت به بانک مسکن و این بانک با بانک مرکزی ارتباطی به اهداف تصریح شده در صدر بند «ب» (عملیات آماده‌سازی، محوطه‌سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح‌های بازآفرینی شهری و احیای بافت‌های فرسوده و همچنین احداث واحدهای مسکن اجتماعی و حمایتی) ندارد.

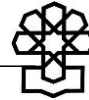
به همین گونه تحقق ظرفیت‌های اعتباری پیشنهادی تهاتر و رهن اراضی سازمان ملی زمین و مسکن و شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید جمعاً به ارزش ۴۵ هزار میلیارد ریال موضوع بند «ب» تبصره «۸» لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ برای پیشبرد برنامه‌های مسکن و بازآفرینی شهری خود مشروط و مفروض است.

مقدمه

سیاست‌ها و عملکرد پنج‌ساله دولت در بخش مسکن نظرات موافق و مخالف زیادی به همراه داشته است، پس از تکمیل سهم قابل توجهی از تعهدات مسکن مهر و کاهش نسبی عرضه انبوه مسکن و ثبات نسبی قیمت مسکن و اجاره‌بها تا سال ۱۳۹۶ از یک‌سو و تحولات حوزه بیرونی در وضع تحریم‌های یک‌جانبه و ظالمانه ایالات متحده و کاهش منابع درآمدی نفتی و افزایش نرخ ارز و تبعات آن که به رشد نزدیک به دو برابری مسکن منجر شد و شکاف میان درآمد و استطاعت مسکن را گسترش داد، نیاز به تغییر در سیاست‌های مسکن بیش از پیش به نظر اجتناب‌ناپذیر می‌آید. که این موارد در سیاست‌های اعلامی دولت در زمینه بازآفرینی شهری و برنامه‌های وزیر جدید راه و شهرسازی در حوزه مسکن نیز انعکاس داشته است، اما با تدقیق در محتوای لایحه بودجه پیشنهادی به نظر این ملاحظات رعایت نشده و حتی امور مسکن، عمران شهری و روستایی حجم و سهم آن نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کاهش یافته است و به تعبیری نه تنها اولویتی برای آن در نظر گرفته نشده، بلکه عملاً کاهش ظرفیت اعتباری در این حوزه رخ داده است و متأسفانه همین منوال در حوزه شهرسازی نیز حاکم است.

نکته مهم و مؤثر در قالب تبصره «۸» لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ برای تأمین منابع لازم برای عملیات آماده‌سازی، محوطه‌سازی، تأمین خدمات روستایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح‌های بازآفرینی شهری و احیای بافت‌های فرسوده و همچنین احداث واحدهای مسکن اجتماعی و حمایتی ظرفیت ۵۰ هزار میلیارد ریالی تسهیلات و ۴۵ هزار میلیاردی اعتبارات است که تحقق منابع مربوطه مفروض دانسته شده است.

این تبصره نیازمند تصویب آیین‌نامه اجرایی است و همین موضوع و قرار نگرفتن چنین اعتباری در قالب امور و فصول و برنامه‌ها، رصد تحقق و همخوانی با اهداف کمی برنامه ششم را دشوارتر می‌کند. این گزارش شامل موضوعات مرتبط با بخش مسکن و شهرسازی است و سایر مطالب مربوط به حمل‌ونقل و توسعه روستایی که از دیگر وظایف وزارت راه و شهرسازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است را دربرنمی‌گیرد.

۱. خلاصه مدیریتی

الف) اعتبارات امور مسکن، عمران شهری و روستایی (با اعتبار ۳۸،۴۹۴ میلیارد ریال) نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش ۳/۳ درصدی داشته است.

ب) سهم امور مسکن، عمران شهری و روستایی از کل بودجه عمومی دولت نیز کاهش محسوسی یافته که به همراه مورد فوق و تأثیرات عملی کاهنده اثر تورم، بیانگر اولویت نداشتن این امور در سال پیش‌رو، بر خلاف سیاست‌های اعلامی دولت محترم در این حوزه است (این موضوع شامل هر دو حوزه مسکن و شهرسازی می‌شود).

ج) وجه حائز اهمیت موضوع مسکن و شهرسازی در بند «ب» تبصره «۸» ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ مطرح شده است که:

- پایش تحقق تسهیلات بانک مسکن ناشی از تهاتر بدهی‌ها و تبدیل به افزایش سرمایه بانک مسکن الزامی است.

- دستیابی به اعتبارات از محل تهاتر و رهن اراضی سازمان ملی زمین و مسکن و شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید کاملاً معطوف به شرایط بازار و عملکرد دستگاه‌ها می‌تواند نسبت به سقف اعتبارات پیشنهادی کاهش داشته باشد.

- با توجه به منوط شدن این بند به تصویب آیین‌نامه اجرایی مربوطه، سنجش انطباق و ارزیابی آن با اهداف کمی برنامه ششم توسعه و سندهای بخشی نظیر طرح جامع مسکن و سیاست‌های کلان دولت در موضوع بازآفرینی شهری و توسعه مسکن و نیز سیاست‌های جدید اعلامی وزیر محترم راه و شهرسازی در بخش مسکن فراهم نیست.

د) تغییرات بین برنامه‌های داخل امور مسکن، عمران شهری و روستایی، عمدتاً ناظر به کاهش اعتبارات ردیف‌های عمده و افزایش اعتبارات سرفصل تحقیق و توسعه و برخی برنامه‌های خرد است.

۲. بررسی اعتبارات تخصیص یافته به بخش مسکن و شهرسازی در مقیاس کلان

با بررسی برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش امور مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ مشاهده می‌شود که اعتبار هزینه‌ای این بخش ۱،۷۰۲ میلیارد ریال و اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آن ۳۶،۰۹۷ میلیارد ریال و در مجموع کل اعتبار بخش برابر با ۳۸،۴۹۴ میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۷ به میزان ۳/۳ درصد کاهش داشته است.^۱ با توجه به انتظارات و سیاست‌های اعلامی در تحرک بخشی حوزه مسکن کاستن از منابع

۱. بدون در نظر گرفتن درآمدهای اختصاصی میزان رشد به ۳/۵- درصد می‌رسد.

این بخش، به رغم افزایش عمومی هزینه‌های ناشی از تورم به نوعی در تعارض با سیاست‌های کلان این حوزه است. به نظر می‌رسد با توجه به روند فزاینده سهم شهرنشینی، تعداد و جمعیت شهرها و مسائل روزافزون توسعه آنها و ناکافی بودن منابع و اعتبارات داخلی شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی به عنوان متولی نظارت و هدایت توسعه شهری؛ کاستن از منابع این بخش، با وجود افزایش عمومی هزینه‌های ناشی از تورم، به نوعی دامن زدن به مشکلات روزافزون توسعه شهری و ناتوانی دستگاه‌های مربوطه در بسامان کردن توسعه شهری را به دنبال خواهد داشت.

با مقایسه فصول زیرمجموعه امور مسکن مشاهده می‌شود که فصل مسکن (با اعتبار ۱،۳۷۸ میلیارد ریال) ۱۱/۹ درصد کاهش، فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری (با اعتبار ۱۸،۸۱۱ میلیارد ریال) ۷ درصد کاهش و فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی (با اعتبار ۱،۴۳۰ میلیارد ریال) ۲۲/۶ درصد افزایش در لایحه سال ۱۳۹۸ نسبت به سال قبل از آن داشته است. با در نظر گرفتن افزایش ۲۲ درصدی فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی به نظر می‌رسد تغییرات تخصیص بودجه در فصول مختلف امور مسکن به این صورت بوده است که ردیف‌هایی که همواره حجم اعتبارات عمده‌ای را در برمی‌گیرند کاهش یافته و از محل این کاهش ردیف‌های خرد و به طور اخص فصل تحقیق و توسعه افزایش یافته است به گونه‌ای که تراز کل کاهش یافته است. بدیهی است که نمی‌توان در تمامی ردیف‌ها و فصول و امور انتظار افزایش متناظر با تغییرات کلان سنواتی بودجه را داشت، اما در حالی که کل بودجه امور بخشی بیش از ۱۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته به طور قطع کاهش ۳ درصدی امور مسکن، عمران شهری و روستایی، نشان از قرار نداشتن این امور در اولویت‌های بودجه سال ۱۳۹۸ دارد. این در حالی است که بر اساس جدول زیر دریافت می‌شود که سهم امور مسکن از مجموع امور ده‌گانه حدود یک درصد (۱٪) است که سهم قابل توجهی نیست و نسبت به سهم امور مسکن در سال ۱۳۹۷، که برابر با ۱/۱۴ درصد بود کاهش ۰/۱۴ درصدی نیز داشته است. وی، به نظر می‌رسد که اعتباراتی که قرار است به برنامه‌ها و فعالیت‌های بخش مسکن و شهرسازی و مدیریت شهری اختصاص یابد تا به نحوی بتواند تحولاتی را در این بخش فراهم نماید در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ به میزان لازم پیش‌بینی نشده است.

در عین حال توجه ویژه به بخش تحقیق و توسعه در این امور، از موضوعات با ارزش و واجد اهمیت در تخصیص اعتبارات امور مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور به‌شمار می‌رود.

جدول ۱. اعتبارات امور مسکن، عمران شهری و روستایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

(میلیون ریال)

رشد کل لایحه ۱۳۹۸ نسبت به مصوب ۱۳۹۷	رشد سرمایه‌ای لایحه ۱۳۹۸ نسبت به مصوب ۱۳۹۷	رشد هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸ نسبت به مصوب ۱۳۹۷	جمع کل لایحه ۱۳۹۸	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای					هزینه‌ای					عنوان
				لایحه ۱۳۹۸			مصوب ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۶	لایحه ۱۳۹۸			مصوب ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۶	
				جمع	اختصاصی	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع	اختصاصی	هزینه‌ای			
-۳/۵	-۲/۶	-۱۷,۲	۳۸,۴۹۴,۶۲۷	۳۶,۴۲۱,۹۷۰	۰	۳۶,۴۲۱,۹۷۰	۳۷,۴۱۴,۹۶۸	۲۶,۱۰۵,۳۱۵	۲۰,۷۲,۶۵۷	۳۷۰,۰۰۰	۱,۷۰۲,۶۵۷	۲,۴۹۷,۸۰۲	۷۸۱,۵۴۰	امور مسکن، عمران شهری و روستایی
-۱۱/۹	-۹/۲۲	-۲۰/۷۷	۱,۳۷۸,۴۳۸	۱,۰۸۹,۴۱۹	۰	۱,۰۸۹,۴۱۹	۱,۲۰۰,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰	۲۸۹,۰۱۹	۲۴,۲۰۰	۲۶۴,۸۱۹	۳۴۴,۷۸۹	۱۹۱,۰۲۲	فصل مسکن
-۷/۰۳	-۷/۲۵	-۳/۷	۱۸۸۱۱,۷۴۲	۱۷,۵۸۹,۳۹۶	۰	۱۷,۵۸۹,۳۹۶	۱۸,۹۶۵,۳۰۷	۱۱,۶۳۲,۳۰۶	۱,۲۲۲,۳۴۶	۱۹,۵۰۰	۱,۲۰۲,۸۴۶	۱,۲۶۸,۹۶۶	۴۳۱,۵۱۳	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری
۲۲/۶	۶۱/۲۰	-۱۰/۵	۱,۴۳۰,۳۴۷	۸۶۹,۰۵۵	۰	۸۶۹,۰۵۵	۵۳۹,۱۱۴	۱۰۰,۲۹۳	۵۶۱,۲۹۲	۳۲۶,۳۰۰	۲۳۴,۹۹۲	۶۲۷,۳۲۷	۱۵۹,۰۰۵	فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی
۳,۸۴۳,۰۹۹,۳۲۶		جمع کل امور ده‌گانه ۱۳۹۸		۴۶۹,۴۵۲,۷۲۷	۱۳۰,۶۲۵,۰۰۰	۳۳۸,۸۳۰,۲۲۷	۴۸۳,۴۶۶,۰۵۶	۲۲۳,۳۸۹,۶۹۷	۳,۳۷۳,۶۴۶,۵۹۹	۵۶۲,۳۴۴,۲۷۰	۲,۸۱۱,۳۰۲,۳۲۹	۳,۰۰۴,۶۲۱,۵۷۶	۲,۰۲۹,۷۸۴,۱۲۲	جمع امور ده‌گانه
۱/۰۰	سهم کل امور مسکن از کل امور ده‌گانه (درصد)			۷/۷۵۸	۰/۰۰۰	۱۰/۷۴۹	۷/۷	۱۱/۶۸۶	۰/۰۶۱	۰/۰۶۶	۰/۰۶۱	۰/۰۸۳	۰/۰۳۹	سهم امور مسکن از جمع امور ده‌گانه (درصد)

۳. بررسی جهت‌گیری‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ و تغییرات آن نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۷

بررسی تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه مرتبط با امور مسکن و شهرسازی نشان می‌دهد که این بخش از لایحه بودجه در سال ۱۳۹۸ نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ تغییراتی داشته است. تغییرات کامل مواد و تبصره‌های لایحه بودجه مربوط به دو سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ در انتهای این بخش به صورت مقایسه‌ای در قالب یک جدول قابل ارزیابی است. برخی از مهم‌ترین تغییرات ذکر شده در حوزه مسکن و شهرسازی به شرح زیر است:

تبصره‌های موجود در قانون بودجه ۱۳۹۷ که از لایحه ۱۳۹۸ حذف شده است:

تبصره «۴» - بر اساس تبصره‌های ماده واحده بودجه مصوب سال ۱۳۹۷ به موجب تبصره «۴» در بند «ب» دولت مجاز شناخته شده است که مبلغ معادل ۱۴۳،۷۵۰ میلیارد ریال از محل صندوق توسعه ملی برداشت و بخشی از منابع حاصله از آن را در جهت بازسازی مناطق آسیب‌دیده از زلزله و کمک به ساماندهی بافت‌های فرسوده مصرف کند. نکته مهم این است که نه در تبصره «۴» و نه در تبصره دیگری در خصوص بافت فرسوده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ حکمی پیش‌بینی نشده است، در حالی که بافت فرسوده ۱۲۰ هزار هکتار از وسعت شهرهای کشور را تشکیل می‌دهد و در نظر گرفتن اقدامات مناسب در خصوص آن در تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ یک ضرورت و عدم اتخاذ تمهیدات لازم در خصوص آن یک ضعف است.

تبصره «۱۰» - به موجب بند «ه» این تبصره به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده شده است که عرصه و اعیان تعدادی از واحدهای مسکونی مسکن مهر را که فاقد متقاضی است با مجوزهای مربوطه و تسهیلات پرداخت شده برای تحویل به مستمری‌بگیران تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور واگذار نماید که این تبصره در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ دیده نشده است.

تبصره‌های جدید در لایحه سال ۱۳۹۸

مهم‌ترین تبصره‌ای که در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ اضافه شده تبصره «۸» است. به موجب مفاد این تبصره به دولت اجازه داده می‌شود برای عملیات آماده‌سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح‌های بازآفرینی شهری و احیای بافت‌های فرسوده و همچنین احداث واحدهای مسکن اجتماعی و حمایتی، اقداماتی به‌عمل آورد. نکته اصلی در خصوص این تبصره تأمین منابع مالی برای اهداف اجرای طرح‌های آن است.

در جزء «۱» بند «ب» این تبصره بیان شده که «بدهی بانک مسکن به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بابت اصل و سود خطوط اعتباری طرح مسکن مهر تا سقف پنجاه هزار میلیارد

(۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب بدهی دولت به بانک مرکزی منتقل و مبلغ مذکور به عنوان افزایش سرمایه دولت در بانک مسکن منظور می‌شود». بر اساس این بند در واقع هیچ منبع مالی برای اجرای طرح‌های فوق‌الذکر ایجاد نخواهد شد. به این ترتیب پیشنهاد اول حذف این بند از تبصره است و در غیر این صورت، پیشنهاد می‌شود سقف تسهیلات برای آن مشخص شود. به این صورت که بانک مسکن موظف باشد از محل منابع داخلی خود مبلغی (در حدود حداقل ۱۰ هزار میلیارد ریال) را علاوه بر تعهدات جاری خود در جهت اجرایی شدن این بند از تبصره به کار گیرد.

در جزء «۲» بند «ب» این تبصره به وزارت و وزارت راه و شهرسازی اجازه داده شده تا سقف ۱۵ هزار میلیارد ریال از محل منابع داخلی و یا تهاتر اراضی و املاک متعلق به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن را صرف اجرای طرح‌های گفته شده کند.

در جزء «۳» بند «ب» این تبصره بیان شده که «در صورت درخواست مالکین اعیانی واحدهای مسکن مهر، شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن مجاز به واگذاری قطعی زمین‌های اجاره‌ای نودونه‌ساله می‌باشند. منابع حاصله پس از واریز به حساب این شرکت‌ها نزد خزانه‌داری کل کشور، صرف اجرای طرح‌های فوق خواهد شد». در رابطه با این بند تبصره باید گفت که طبق ماده (۶۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت «به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می‌شود در صورت درخواست مالکان اعیانی نسبت به واگذاری قطعی زمین‌های اجاره‌ای نودونه‌ساله پروژه مسکن مهر به قیمت کارشناسی روز اقدام و درآمد حاصله را به حساب خزانه واریز نماید. صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصله از طریق بودجه سنواتی برای اجرای طرح‌های زیرساخت (تأسیسات زیربنایی و روبنایی) مسکن مهر با اولویت همان مجموعه‌ها و یا شهرهای جدید به مصرف می‌رسد». بنابراین در این ارتباط حکم قانونی وجود دارد، لذا پیشنهاد می‌شود این بند از تبصره‌ها حذف شود در غیر این صورت باید عین «ماده (۸۶) قانون الحاقی» که در بالا ذکر شد در نظر گرفته شده و به آن ارجاع شود.

در جزء «۴» بند «ب» این تبصره بیان شده که «وزارت راه و شهرسازی مجاز است زمین‌های متعلق به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن را تا سقف ۳۰ هزار میلیارد ریال طی قراردادهایی با بانک‌های عامل و صندوق‌های تأمین مالی در رهن آنان قرار داده و متناسب با آن تسهیلات لازم برای اجرای طرح‌های جامع، تفضیلی و آماده‌سازی مصوب را اخذ و صرف تکمیل این طرح‌ها نماید». بنا به گفته مسئولان زیرساخت‌های لازم برای اجرای این حکم (و همچنین جزء «۲» این بند) وجود دارد و تنها به مجوز قانونی نیاز است.

بنابراین از مجموع منابع گفته شده در بند «ب» تبصره «۸» برای عملیات آماده‌سازی، محوطه‌سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح‌های بازآفرینی شهری و احیای بافت‌های فرسوده و همچنین احداث واحدهای مسکن اجتماعی و حمایتی تنها منابع جزء «۲» و جزء «۳» در صورت تأیید احکام فوق تا حدود زیادی قابلیت تحقق دارد.

۴. تبصره‌های ماده واحده و انطباق آن با قوانین برنامه ششم توسعه

مهم‌ترین سند بالادستی و ابزار سنجش تحقق بودجه سنواتی، انطباق نحوه پایبندی لایحه بودجه به برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور است.

مهم‌ترین مواد مرتبط با بخش مسکن و شهرسازی در برنامه ششم به اجمال ذکر شده‌اند:

ماده (۶) نحوه توزیع منابع حاصل از مالیات بر ارزش افزوده و عوارض آلاینده‌گی بین شهرها و روستاها و نواحی مختلف

ماده (۵۹) وظایف دولت و دستگاه‌ها در چارچوب قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه

مسکن (مهم‌ترین بند مرتبط با بخش مسکن در برنامه ششم توسعه)

ماده (۶۰) ملاحظات فنی ساخت مسکن

ماده (۶۱) بهسازی و نوسازی بافت فرسوده

ماده (۶۲) حاشیه‌نشینی و سکونتگاه‌های غیررسمی

ماده (۷۸) مسکن حمایتی و اجتماعی

ماده (۸۰) مهاجرت، آمایش و حاشیه‌نشینی و مسکن نیازمندان

ماده (۸۹) مسکن ایثارگران

همان‌گونه که پیش از این در بررسی کلیات ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ اشاره شد،

مهم‌ترین خصلت بخش مسکن و شهرسازی در تبصره «۸» ماده واحده تبلور یافته است، اما از آنجا که تصویب آیین‌نامه اجرایی آن به سه ماه آتی موکول شده است، امکان سنجش میزان انطباق برنامه‌های مربوطه با برنامه ششم توسعه ناممکن است.

۵. بررسی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی در بخش مسکن و شهرسازی

بررسی اعتبارات دستگاه‌های مجری در بخش مسکن و شهرسازی از لحاظ مقادیر اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (با کسر مقادیر اختصاصی) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نشان از تغییر مقادیر اعتبارات این دستگاه‌ها نسبت به سال گذشته دارد. مقادیر اعتبارات برآورد شده برای مجموعه این دستگاه‌ها و سازمان‌های زیرمجموعه آنها همراه با نرخ تغییرات آن نسبت به سال گذشته به طور خلاصه در ادامه ارائه شده است.

– اعتبارات افزایش یافته در مجموعه دستگاه

- مجموعه وزارت کشور با ۸,۲۷۰,۴۰۹ میلیون ریال اعتبار و با ۷/۷ درصد افزایش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.

– اعتبارات کاهش یافته در مجموعه دستگاه

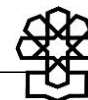
- مجموعه وزارت راه و شهرسازی با ۹,۲۶۷,۴۱۶ میلیون ریال اعتبار و با ۴۵/۲ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
  - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با ۴,۰۶۴,۷۵۹ میلیون ریال اعتبار و با ۲/۷ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
  - سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با ۷,۲۹۴,۹۹۲ میلیون ریال اعتبار و ۱۰ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- همچنین مقادیر تغییر اعتبارات دستگاه‌های زیرمجموعه وزارت کشور و وزارت راه و شهرسازی در بخش مسکن و شهرسازی به شرح زیر است:

– اعتبارات تغییر یافته سازمان‌های زیرمجموعه وزارت کشور

- شورای عالی استان‌ها با ۲۰۰ میلیارد ریال اعتبار و ۲۸/۶ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری تهران با ۹۷۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۲/۱۴ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری کرج با ۳۵۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۴/۳۵ درصد افزایش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری مشهد با ۴۵۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۱۸/۲ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری اصفهان با ۴۰۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۵/۳ درصد افزایش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری شیراز با ۴۳۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۵/۶ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری تبریز با ۴۰۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۱/۸ درصد افزایش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری اهواز با ۳۵۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۶/۲۹ درصد افزایش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری قم با ۳۵۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۲۳/۹ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری کرمانشاه با ۴۰۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۲۸/۵ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شهرداری رشت با ۳۲/۶ میلیارد ریال اعتبار و با ۷۸/۳ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.

– اعتبارات تغییر یافته سازمان‌های زیرمجموعه وزارت راه و شهرسازی

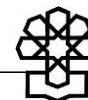
- مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی با ۱/۰۲۰ میلیارد ریال اعتبار و با ۶۱/۸ درصد افزایش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- دبیرخانه شورای عالی شهرسازی با ۱۳۵ میلیارد ریال اعتبار و بدون تغییر اعتبار نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی شرکت مادر تخصصی با ۱/۸۳۰ میلیارد ریال اعتبار و ۷۹/۸ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شرکت سهامی عمران شهرهای جدید، مادر تخصصی عمران با ۷۴۵ میلیارد ریال اعتبار و ۹/۲ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.
- شرکت بازآفرینی شهری با ۲,۶۶۵ میلیارد ریال اعتبار و ۱۴/۳ درصد کاهش نسبت به مقدار مصوب سال ۱۳۹۷.

جدول ۲. اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرایی در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

(میلیون ریال)

درصد تغییرات ۱۳۹۸ لایحه به عملکرد ۱۳۹۶	درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	لایحه ۱۳۹۸					مصوب ۱۳۹۷				عملکرد ۱۳۹۶ (مجموع هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای)	عنوان	کد دستگاه	
		جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		هزینه‌ای		جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		هزینه‌ای				
			متفرقه	سرمایه‌ای	متفرقه	عمومی		متفرقه	سرمایه‌ای	متفرقه				عمومی
۵/۳۸	-۴۵/۲۵	۹,۲۶۸,۴۱۶	۱,۶۱۰,۱۶۰	۶,۳۸۸,۸۲۴	۰	۱,۲۶۹,۴۳۲	۱۶,۹۲۹,۸۱۴	۶,۶۵۳,۸۶۴	۹,۲۳۳,۱۳۱	۰	۱,۰۴۲,۸۱۹	۸,۷۹۵,۴۱۸	مجموعه وزارت راه و شهرسازی	۱۵۳۰۰۰
-۱۵/۷۹	-۹/۵۵	۲,۷۷۲,۷۲۹	۱۷۴,۱۶۰	۱,۷۰۵,۰۰۰	۰	۹۹۳,۵۶۹	۳,۱۷۵,۸۹۷	۱۹۳,۸۶۴	۲,۱۷۰,۱۲۲	۰	۸۱۱,۹۱۱	۳,۴۱۱,۲۹۰	وزارت راه و شهرسازی	۱۵۳۰۰۰
۲۵۳/۹۸	۶۱/۷۹	۱,۰۲۰,۷۵۸	۰	۷۴۴,۸۹۵	۰	۲۷۵,۸۶۳	۶۳۰,۹۰۸	۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۲۳۰,۹۰۸	۲۸۸,۳۶۴	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی	۱۳۳۵۰۲
-۱/۹۶	۰/۰۰	۱۳۵,۰۰۰	۰	۱۳۵,۰۰۰	۰	۰	۱۳۵,۰۰۰	۰	۱۳۵,۰۰۰	۰	۰	۱۳۷,۶۹۳	وزارت راه و شهرسازی-دبیرخانه شورای عالی شهرسازی	۱۳۳۵۰۶
-۴۸/۲۶	-۷۹/۸۰	۱,۸۲۹,۹۲۹	۰	۱,۸۲۹,۹۲۹	۰	۰	۹,۰۵۷,۰۰۹	۵,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۵۷,۰۰۹	۰	۰	۳,۵۳۷,۰۷۱	سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی شرکت مادر تخصصی	۲۸۵۰۰۰
۸/۶۰	-۹/۲۶	۷۴۵,۰۰۰	۱۳۶,۰۰۰	۶۰۹,۰۰۰	۰	۰	۸۲۱,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	۶۶۱,۰۰۰	۰	۰	۶۸۶,۰۰۰	شرکت سهامی عمران شهرهای جدید، مادر تخصصی	۲۸۵۱۰۰
۲۶۲/۵۹	-۱۴/۳۱	۲,۶۶۵,۰۰۰	۱,۳۰۰,۰۰۰	۱,۳۶۵,۰۰۰	۰	۰	۳,۱۱۰,۰۰۰	۱,۳۰۰,۰۰۰	۱,۸۱۰,۰۰۰	۰	۰	۷۳۵,۰۰۰	شرکت بازآفرینی شهری ایران	۲۸۶۶۵۰

درصد تغییرات تغییرات ۱۳۹۸ لایحه ۱۳۹۸ به عملکرد ۱۳۹۶	درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	لایحه ۱۳۹۸					مصوب ۱۳۹۷					عملکرد ۱۳۹۶ (مجموع هزینه‌های و تملک سرمایه‌ای)	عنوان	کد دستگاه
		جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		هزینه‌های		جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		هزینه‌های				
			متفرقه	سرمایه‌ای	متفرقه	عمومی		متفرقه	سرمایه‌ای	متفرقه	عمومی			
۱۳۱/۶۷	-۲/۶۸	۴,۰۶۴,۷۵۹	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۳۵,۹۵۹	۰	۲۸۸,۰۰۰	۴,۱۷۶,۴۸۳	۱,۱۰۰,۰۰۰	۳,۰۵۰,۵۸۳	۰	۲۵,۹۰۰	۱,۷۵۴,۵۲۳	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	۱۳۳۷۰۰
۴۳۹/۰۰	-۱۰/۰۰	۷,۲۹۴,۹۹۲	۴,۹۲۳,۰۰۰	۱,۵۲۱,۹۹۲	۵۵۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۸,۱۰۵,۸۷۶	۵,۴۰۵,۶۰۷	۱,۵۳۹,۰۰۰	۹۵۰,۰۰۰	۲۱۱,۲۶۹	۱,۳۵۳,۴۴۳	سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	۱۰۵۶۰۰
-۱۶/۷۳	۷/۷۰	۸,۲۷۰,۴۰۹	۰	۶,۴۰۲,۶۰۹	۰	۱,۸۶۷,۸۰۰	۷,۶۷۹,۲۶۷	۰	۶,۰۵۷,۱۱۷	۰	۱,۶۲۲,۱۵۰	۹,۹۳۲,۲۷۰	وزارت کشور	۱۰۵۰۰۰
۴۱/۳۹	۴۰/۱۳	۳,۹۳۷,۸۰۰	۰	۲,۴۷۰,۰۰۰	۰	۱,۴۶۷,۸۰۰	۲,۸۱۰,۱۵۰	۰	۱,۴۶۸,۰۰۰	۰	۱,۳۴۲,۱۵۰	۲,۷۸۵,۰۴۶	وزارت کشور	۱۰۵۰۰۰
۱۷/۴۱	-۲۸/۵۷	۲۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۸۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۲۸۰,۰۰۰	۱۷۰,۳۴۱	شورای عالی استان‌ها	۱۰۵۰۲۰
-۴/۶۴	-۱۴/۲۱	۹۷۰,۰۰۰	۰	۹۷۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۱۳۰,۷۰۰	۰	۱,۱۳۰,۷۰۰	۰	۰	۱,۰۱۷,۱۵۹	شهرداری تهران	۱۳۳۶۰۰
-۶۷/۹۲	۳۵/۴۴	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۰	۲۵۸,۴۱۷	۰	۲۵۸,۴۱۷	۰	۰	۱,۰۹۱,۱۲۵	شهرداری کرج	۴۰۴۴۵۰
-۵۸/۷۶	-۱۸/۱۸	۴۵۰,۰۰۰	۰	۴۵۰,۰۰۰	۰	۰	۵۵۰,۰۰۰	۰	۵۵۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۰۹۱,۱۲۵	شهرداری مشهد	۴۰۴۴۶۰
-۳۹/۱۴	۵/۲۶	۴۰۰,۰۰۰	۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	۳۸۰,۰۰۰	۰	۳۸۰,۰۰۰	۰	۰	۶۵۷,۱۹۸	شهرداری اصفهان	۴۰۴۴۷۰
-۶۷/۳۲	-۶/۵۲	۴۳۰,۰۰۰	۰	۴۳۰,۰۰۰	۰	۰	۴۶۰,۰۰۰	۰	۴۶۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۳۱۵,۹۰۹	شهرداری شیراز	۴۰۴۴۸۰
-۴۶/۰۶	۸/۱۱	۴۰۰,۰۰۰	۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	۳۷۰,۰۰۰	۰	۳۷۰,۰۰۰	۰	۰	۷۴۱,۵۶۱	شهرداری تبریز	۴۰۴۴۹۰
۲۵۰/۰۰	۲۹/۶۳	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۰	۲۷۰,۰۰۰	۰	۲۷۰,۰۰۰	۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	شهرداری اهواز	۴۰۴۵۰۰
-۳۰/۳۹	-۲۳/۹۱	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۰	۴۶۰,۰۰۰	۰	۴۶۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰۲,۸۰۶	شهرداری قم	۴۰۴۵۱۰
-۱۳/۰۴	-۲۸/۵۷	۴۰۰,۰۰۰	۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	۵۶۰,۰۰۰	۰	۵۶۰,۰۰۰	۰	۰	۴۶۰,۰۰۰	شهرداری کرمانشاه	۴۰۴۵۲۰
	-۷۸/۲۶	۳۲,۶۰۹	۰	۳۲,۶۰۹	۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	شهرداری رشت	۴۰۴۵۳۰

۶. بررسی اعتبارات طرح‌های عمرانی در بخش مسکن و شهرسازی

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور مسکن، عمران شهری و روستایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ برابر ۳۶,۴۲۲ میلیارد ریال است. این رقم در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ برابر ۳۷,۴۱۴ میلیارد ریال بود. بنابراین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این امور نسبت به سال قبل از خود ۲/۶ درصد کاهش یافته است. فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری تقریباً نیمی از اعتبارات فصول مربوط به امور مسکن را به خود اختصاص می‌دهد. جدول ۴ طرح‌ها و فعالیت‌های ذیل تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به همراه اعتبارات آن را نشان می‌دهد.

۷. بررسی تغییرات برنامه‌های دستگاه‌های اجرایی بخش مسکن و شهرسازی در لایحه

بودجه سال ۱۳۹۸

با بررسی موضوع برنامه‌های ذیل دستگاه‌های اجرایی تغییرات نسبتاً زیادی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۷ مشاهده می‌شود. ردیف «برنامه راهبری نظام فنی و اقتصادی مسکن و ساختمان» موجود در بودجه سال ۱۳۹۷ ذیل وزارت راه و شهرسازی به دو ردیف مجزای «برنامه راهبری و مدیریت منابع راه و شهرسازی» و ردیف «برنامه‌ریزی، راهبری و توسعه مسکن و ساختمان» تفکیک شده است. همچنین ردیف‌های «کمک به تأمین مسکن ایثارگران» و «کمک به سازمان‌های نظام مهندسی» که در بودجه سال ۱۳۹۷ دارای ردیف‌های مجزا بودند، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ ذیل برنامه‌های ردیف «برنامه‌ریزی، راهبری و توسعه مسکن و ساختمان» قرار گرفته‌اند. برنامه‌هایی مانند «جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری»، «نظارت و ارزیابی مصوبات کمیسیون‌های ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری در استان‌ها» و «نظارت عالی بر حسن اجرای طرح‌های توسعه و عمران ناحیه‌ای، مجموعه شهری، طرح‌های جامع و تفضیلی شهرها و راهبری» و چند برنامه دیگر به لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ افزوده شده است که گزارش دقیق آن در قالب جداولی در پیوست انتهای این گزارش قابل دستیابی است.

ردیف برنامه‌های وزارت کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و شورای عالی استان‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نسبت به مصوب ۱۳۹۷ از لحاظ موضوعی تغییر نداشته‌اند. برنامه‌های «آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای» و «ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی» از ردیف برنامه‌های مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی حذف شده است.

در سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، یک تغییر مهم تفکیک برنامه‌های دو بخش شهری و روستایی از هم است که در دو بخش مجزا قرار گرفته‌اند. به این ترتیب برنامه «ارائه خدمات شهری و

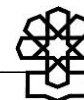
روستایی» و «برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی» که در بودجه مصوب سال ۱۳۹۷ وجود داشت در دو بخش مجزای «ارائه خدمات شهری» و «ارائه خدمات روستایی» لایحه ۱۳۹۸ گنجانده شده و ردیف برنامه‌های مرتبط با آنها نیز از نظر موضوعی دچار تغییراتی شده است. تفکیک دو بخش شهری و روستایی در برنامه‌های ذیل دستگاه‌های اجرایی یک تغییر مثبت است که می‌توان انتظار داشت گامی رو به جلو در جهت کمک به ساماندهی اعتبارات این دو بخش به صورت مجزا و شفاف باشد که تا قبل از این صورت نگرفته بوده است. با توجه به تمایز طبقه‌بندی‌های آماری و نهادهای متولی بخشی در دو حوزه شهری و روستایی این طبقه‌بندی و تفکیک برای تمامی امور و فصول و برنامه‌ها می‌تواند شفافیت و دقت در برنامه‌ریزی و محاسبات را در پی داشته باشد.

جداولی که در پیوست ارائه شده است اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی بخش مسکن و شهرسازی را نشان می‌دهد. در این جداول ردیف برنامه‌های مشابه از نظر موضوعی که بین دو سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ در هر بخش مشترک و بدون تغییر هستند در ستون‌های کنار هم نمایش داده شده‌اند و در صورت حذف یک ردیف برنامه یا اضافه شده یک ردیف برنامه جدید ستون کناری متناظر با آن خالی باقی مانده است.

جدول ۳. اعتبارات طرح‌ها و فعالیت‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت راه و شهرسازی در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

(میلیون ریال)

ردیف	عنوان	اهداف کمی طرح	عنوان دستگاه	سال شروع	سال اتمام	عملکرد ۱۳۹۶	مصوب ۱۳۹۷	ابلاغی ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۸	درصد رشد لایحه نسبت به اعتبار مصوب ۱۳۹۷	پیش‌بینی سال‌های بعد
	جمع فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری					۳۷.۷۳۲	۱۷.۰۰۰	۱۲.۷۵۰	۱۲.۴۲۴	-۲۷	۷۸۹.۴۵۴
	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی					۳۷.۷۳۲	۱۷.۰۰۰	۱۲.۷۵۰	۱۲.۴۲۴	-۲۷	۷۸۹.۴۵۴
۱	مطالعه و توسعه ضلع شرقی حرم حضرت معصومه (س)	بازسازی	سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی	۱۳۸۶	۱۳۹۹	۳۷.۷۳۲	۱۷.۰۰۰	۱۲.۷۵۰	۱۲.۴۲۴	-۲۷	۷۸۹.۴۵۴
	جمع وزارت راه و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی					۱۳۷.۶۹۳	۱۳۵.۰۰۰	۱۰۱.۲۵۰	۱۳۵.۰۰۰	۰	۲.۶۰۶.۹۲۷
	راهبری، سیاستگذاری، تدوین، برنامه‌ریزی و ترویج ضوابط و مقررات زمین، مسکن و ساختمان					۱۳۷.۶۹۳	۱۲۴.۰۰۰	۹۳.۰۰۰	۱۲۴.۰۰۰	۰	۲.۶۰۱.۹۵۷
۲	تهیه طرح‌های جامع شهری	تهیه عکس و نقشه پایگاه اطلاعاتی تهیه طرح جامع و تفصیلی شهری	وزارت راه و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۱۱۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	۷۵.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	۰	۲.۵۰۰.۰۰۰
۳	تهیه طرح‌های کالبدی و ناحیه‌ای و ویژه	مطالعه و تهیه طرح ناحیه‌ای مطالعه و تهیه طرح ویژه مطالعه و تهیه طرح کالبدی	وزارت راه و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۵۰.۰۰۰	۷۰.۰۰۰	۵۰.۲۵۰	۷۰.۰۰۰	۰	۲۷.۰۰۰
۴	طرح‌ریزی مجموعه‌های شهری	تهیه طرح	وزارت راه و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۴.۳۵۲	۷۰.۰۰۰	۵۰.۲۵۰	۷۰.۰۰۰	۰	۶۲.۰۹۸

ردیف	عنوان	اهداف کمی طرح	عنوان دستگاه	سال شروع	سال اتمام	عملکرد ۱۳۹۶	مصوب ۱۳۹۷	ابلاغی ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۸	درصد رشد لایحه نسبت به اعتبار مصوب ۱۳۹۷	پیش بینی سال های بعد
۵	مطالعه مناسب سازی فضاهای شهری - معلولین جسمی و حرکتی	مطالعه و تهیه ضوابط	وزارت راه و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۸.۳۴۱	۱۰.۰۰۰	۷.۵۰۰	۱۰.۰۰۰	۰	۱۲.۸۵۹
برنامه مطالعه و تدوین ضوابط و مقررات											
۶	مطالعه و تدوین ضوابط شهرسازی و معماری اسلامی- ایرانی	مطالعه و تدوین ضوابط	وزارت مسکن و شهرسازی - دبیرخانه شورای عالی شهرسازی	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۱۰.۰۰۰	۱۱.۰۰۰	۸.۲۵۰	۱۱.۰۰۰	۰	۴.۹۷۰
مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی											
برنامه توسعه شبکه شتاب نگاری کشور											
۷	ارتقای شبکه شتاب نگاری، تأمین تجهیزات و ماشین آلات و توسعه مراکز منطقه ای	تکمیل و توسعه مراکز منطقه ای و تعمیرات اساسی توسعه کمی و کیفی شبکه شتاب نگاری کشور تأمین تجهیزات و ماشین آلات	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی	۸۱	۱۴۰۰	۱۰۰.۲۹۳	۴۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	۷۴۴.۸۹۵	۸۶	۳.۸۵۷.۳۲۴
جمع شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران											
برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستائی											
۸	مطالعات و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی	مطالعه و ساماندهی سکونتگاه	شرکت بازآفرینی شهری ایران	۷۹	۱۳۹۹	۱۳۰.۰۰۰	۵۹۰.۰۰۰	۴۴۲.۵۰۰	۵۱۵.۰۰۰	-۱۳	۵۰۲.۹۷۰
۹	مطالعه و کمک به بهسازی و نوسازی بافت فرسوده شهری	تملك و آزادسازی آماده سازی اجرای مطالعه	شرکت بازآفرینی شهری ایران	۱۳۹۰	۱۴۰۰	۶۰۵.۰۰۰	۱.۲۲۰.۰۰۰	۹۱۵.۰۰۰	۸۵۰.۰۰۰	-۳۰	۶۹۰.۰۰۰

۸. اعتبارات متفرقه در بخش مسکن و شهرسازی

در حوزه اعتبارات متفرقه بخش مسکن افزایش قابل توجهی در ردیف اعتبارات متفرقه تأمین زیرساخت و یارانه سود تسهیلات مسکن مهر و روستایی مشاهده می‌شود. افزایش حدود ۴۵۰ درصدی این اعتبار در کنار اضافه شدن تبصره «۸» ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ که امسال برای اولین بار به مواد تبصره‌ها اضافه شده است می‌تواند در جهت ساماندهی به وضعیت بخش مسکن و موضوع بازآفرینی شهری مؤثر واقع شود.

در جدول زیر اعتبارات متفرقه بخش مسکن نمایش داده شده است و با بررسی آن مشاهده می‌شود که ردیف‌های مربوط به تخفیف عوارض پروانه و حمایت مالی و تراکم و زیرساخت مسکن مهر، کمک به مناطق زلزله‌زده و سیل‌زده، توسعه و عمران شهر خرمشهر و بهسازی بافت فرسوده و حاشیه‌نشین شهر مشهد از لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ حذف شده‌اند. همچنین اعتبارات مربوط به ردیف‌های بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۰/۵ درصد درآمدهای بانک‌های خصوصی و دولتی) و ردیف مربوط به قانون ساماندهی و حمایت مالی از تولید و عرضه مسکن نسبت به لایحه مصوب سال ۱۳۹۷ به ترتیب به مقدار ۱۰ و ۶۸ درصد کاهش یافته است.

(میلیون ریال)

جدول ۴. اعتبارات ردیف‌های متفرقه در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

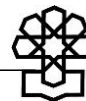
شماره طبقه‌بندی	عناوین اعتبارات موجود در مصوب سال ۱۳۹۷	عناوین اعتبارات موجود در لایحه سال ۱۳۹۸	مصوب ۱۳۹۷			لایحه ۱۳۹۸			درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
			هزینه‌ای	دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع کل	هزینه‌ای	دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع کل	
۵۲۰۰۰۰-۲	تأمین زیرساخت و بارانه سود تسهیلات مسکن مهر و روستایی	تأمین زیرساخت و بارانه سود تسهیلات مسکن مهر و روستایی	۰	۷۳۰,۰۰۰	۷۳۰,۰۰۰	۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴۴۷/۹۵
۵۲۰۰۰۰-۵	تخفیف عوارض پروانه، حمایت‌های مالی و تراکم و زیرساخت مسکن مهر (سهم دولت)		۰	۲,۲۵۰,۰۰۰	۲,۲۵۰,۰۰۰	۰			
۵۳۰۰۰۰-۷	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی- حساب ۱۰۰ امام خمینی (ره) - تأمین مسکن محرومین سراسر کشور موضوع ۰/۵ درصد درآمد بانک‌های دولتی و خصوصی	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی- حساب ۱۰۰ امام خمینی (ره)- تأمین مسکن محرومین سراسر کشور موضوع ۰/۵ درصد درآمد بانک‌های دولتی و خصوصی	۱۸۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	۱۶۲,۰۰۰	۰	۱۶۲,۰۰۰	-۱۰/۰۰
۵۳۰۰۰۰-۱۲	اعتبار موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت مالی از تولید و عرضه مسکن	اعتبار موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت مالی از تولید و عرضه مسکن	۵۴,۰۰۰	۱۹۲,۰۰۰	۲۴۶,۰۰۰	۱۷,۹۴۰	۶۰,۲۳۰	۷۸,۱۷۰	-۶۸/۲۲
۵۳۰۰۰۰-۱۳	اعتبارات موضوع اجاره ساختمان‌ها و اراضی دولتی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی)	اعتبارات موضوع اجاره ساختمان‌ها و اراضی دولتی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی)	۱,۴۲۰,۰۰۰	۰	۱,۴۲۰,۰۰۰	۰	۶۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	-۵۷/۷۵
۵۳۰۰۰۰-۴۲	کمک به بازسازی مناطق زلزله و سیل‌زده		۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۰			
۵۵۰۰۰۰-۴۴	تأدیه بدهی وزارت راه و شهرسازی به سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی					۰	۱۸۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	
۵۵۰۰۰۰-۶۶	توسعه و عمران شهر خرمشهر		۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰			
۵۵۰۰۰۰-۷۲	بهبودی بافت فرسوده و حاشیه کلاشهر مذهبی مشهد		۰	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۰			

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

تغییر در شرایط جاری و ایجاد تحرک در بخش مسکن جز با هماهنگی عملی ارکان بودجه‌ریزی، قانون‌گذاری و اجرایی میسر نمی‌شود. در صورت نبودن این هماهنگی استهلاک توان و ظرفیت‌های توسعه بخشی را در پی خواهد داشت.

از این رو همراهی، همسویی و تناظر قابل پیگیری و امکان‌سنجش و ارزیابی ردیف‌های برنامه‌ها و اقدامات بخش مسکن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور با برنامه ششم توسعه و همگام کردن و به‌روزرسانی طرح جامع مسکن و برنامه‌های وزارت راه و شهرسازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی از ضرورت‌های تحقق اهداف و سیاست‌های بخش مسکن به شمار می‌آید. در این راستا پیشنهادهایی به شرح زیر قابل طرح است:

۱. به منظور تحقق اعتبارات و تسهیلات موضوع بند «ب» ماده (۸) لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور، بانک مسکن و وزارت راه و شهرسازی نسبت به ارائه گزارش عملکرد ماهیانه جذب و تخصیص منابع و اعتبارات و تسهیلات موضوع بند مذکور اقدام کنند.
۲. برنامه‌ریزی، نظارت و هدایت کلان بخش مسکن توسط وزارت راه و شهرسازی به صورت یکپارچه و هماهنگ انجام شود و سایر دستگاه‌ها که در حوزه تولید، نوسازی و یا اعطای اعتبارات بهسازی و نوسازی و ساخت مسکن ردیف‌های بودجه‌ای دارند، نسبت به هماهنگی با وزارت راه و شهرسازی اقدام کنند.
۳. در مقیاسی کلان با توجه به دستورات برنامه ششم و اتمام مطالعات آمایش استانی و آغاز مرحله اجرای این برنامه‌ها به منظور همسویی سیاست‌های کلان فضایی و برنامه‌های مهم بخش مسکن در یک هماهنگی بین بخشی وزارت راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه این مهم در اولویت اقدام قرار گیرد.
۴. با توجه به اعتبارات ناکافی و کاهش یافته در حوزه شهرسازی که چشم‌اندازی برای بهبود مسائل فزاینده کمی و کیفی شهرهای کشور فراهم نکرده و حتی در حوزه طرح‌ریزی توسعه شهری و منطقه‌ای که مستقیماً در شکل‌گیری آینده جوامع شهری مؤثر است، عملاً اعتبارات مربوطه متناظر به حداقل شدن فعالیت‌ها در این حوزه است. وزارت راه و شهرسازی نسبت به تبیین آثار این کاهش اعتبارات اقدام کند.
۵. با توجه به وسعت وظایف وزارت راه و شهرسازی پیشنهاد می‌شود حتی‌الامکان تفکیک کامل در ردیف‌های مربوط (اعم از امور، فصول، برنامه‌ها، اعتبارات دستگاهی و شرکت‌های تابعه) به حوزه حمل‌ونقل، شهرسازی و مسکن اعمال شود.

۶. با توجه به وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در شهرهای کوچک و روستاها و مناطق آسیب‌دیده از سوانح طبیعی حتی‌الامکان تفکیک کامل در ردیف‌های مربوط (اعم از امور، فصول، برنامه‌ها، اعتبارات دستگاهی و شرکت‌های تابعه) به حوزه‌های شهری و روستایی اعمال شود.

۷. تهاتر بدهی دولت به بانک مسکن و این بانک با بانک مرکزی ارتباطی با اهداف تصریح شده در صدر بند «ب» (عملیات آماده‌سازی، محوطه‌سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح‌های بازآفرینی شهری و احیای بافت‌های فرسوده و همچنین احداث واحدهای مسکن اجتماعی و حمایتی) ندارد. مگر آنکه پیشنهاد شود متن زیر به انتهای جزء «۱» بند «ب» تبصره «۸» اضافه شود:

«بانک مسکن موظف است از محل منابع داخلی خود حداقل ۱۰ هزار میلیارد ریال را علاوه بر تعهدات جاری خود در جهت اجرایی شدن اهداف صدر این بند از تبصره به‌کار گیرد».

۸. تنها منابع قابل اتکا برای دسترسی به اهداف تصریح شده در صدر بند «ب» تبصره «۸» لایحه اجزای «۲» و «۴» آن است که مستلزم تجویز قانونی است، بنابراین تصویب این احکام مورد تأیید است.

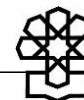
۹. جزء «۳» بند «ب» تبصره «۸» مشابه با حکم ماده (۶۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) است با این تفاوت که در قانون الحاق تصریح شده که منابع حاصل در طرح‌های زیرساخت (تأسیسات زیربنایی و روبنایی) مسکن مهر با اولویت همان مجموعه‌ها و یا شهرهای جدید مصرف شود، اما در تبصره «۸» چنین تصریحی وجود ندارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود این جزء حذف شود.

پیوست جداول مربوط به اعتبارات دستگاه‌های بخش مسکن بر حسب برنامه

جدول ۱. اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های ذیل دستگاه اجرایی وزارت راه و شهرسازی در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

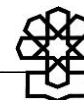
(میلیون ریال)

درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	شرح دستگاه وزارت راه و شهرسازی	شماره دستگاه
	جمع کل	متفرقه	اختصاصی	هزینه عمومی					
-۰/۰۱	۷۸۶،۹۱۹					۳۳۸،۵۴۱			۱۵۳۰۰۰
	۲۸۴،۰۰۰	۰	۰	۲۸۴،۰۰۰	برنامه راهبردی و مدیریت منابع راه و شهرسازی	۱۵۲،۱۴۱	برنامه راهبردی نظام فنی و اقتصادی مسکن و ساختمان		
	۲۷،۳۲۸	۰	۰	۲۷،۳۲۸	جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری				
	۵۲،۰۰۰	۰	۰	۵۲،۰۰۰	نظارت بر اجرای طرح‌های توسعه راه و شهرسازی				
	۶۳،۰۰۰	۰	۰	۶۳،۰۰۰	ارزیابی و تصویب طرح‌های توجیهی				
	۷۰،۶۷۲	۰	۰	۷۰،۶۷۲	تأمین منابع مالی جهت طرح (اسناد خزانه، اوراق اسلامی،...)				
	۴۵،۰۰۰	۰	۰	۴۵،۰۰۰	ایجاد و به‌روزرسانی سامانه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی	۲۰،۱۰۰	ایجاد و به‌روزرسانی سامانه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی		
	۲۶،۰۰۰	۰	۰	۲۶،۰۰۰	تهیه فیلم آموزشی، انتشار کتاب، مقاله، فصلنامه و خبرنامه تخصصی راه و شهرسازی	۶۸،۶۰۰	تهیه فیلم آموزشی، انتشار کتاب، مقاله، فصلنامه و خبرنامه در زمینه مسکن و ساختمان		
	۲۴۳،۰۱۹	۰	۰	۲۴۳،۰۱۹	برنامه‌ریزی، راهبردی و توسعه مسکن و ساختمان				
	۵۹،۲۰۰	۰	۰	۵۹،۲۰۰	تشکیل جلسات شورای هماهنگی مسکن و کمیته‌های فنی مشورتی مسکن و ساختمان	۵،۴۰۰	تشکیل جلسات شورای هماهنگی مسکن و کمیته‌های فنی مشورتی مسکن و ساختمان		

درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸			شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	شرح دستگاه	شماره دستگاه
	جمع کل	متفرقه	هزینه عمومی					
-۰/۰۱	۷۸۶،۹۱۹	.	.		۳۳۸،۵۴۱		وزارت راه و شهرسازی	۱۵۳۰۰۰
	۶۷،۶۰۴	.	.	تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای و صدور، تمدید و ارتقای پایه مربوط به پروانه اشتغال به کار اشخاص	۶،۸۰۰	تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای و صدور، تمدید و ارتقای پایه مربوط به پروانه اشتغال به کار اشخاص		
	۶۶،۴۷۴	.	.	تصویب، ابلاغ و ترویج سیاست‌ها، ضوابط، لوایح، معیارها و استانداردهای حوزه مسکن و ساختمان	۵،۵۰۰	تهیه، تصویب، ابلاغ و ترویج سیاست‌ها، ضوابط، قوانین، معیارها و استانداردهای حوزه مسکن و ساختمان		
	۹،۷۰۴	.	.	کمک به سازمان نظام مهندسی	۷،۷۰۴	برنامه‌های کمک به سازمان‌های نظام مهندسی		
	۴۰،۰۳۷	.	.	کمک برای تأمین مسکن ایثارگران	۳۸،۰۳۷	برنامه کمک برای تأمین مسکن ایثارگران		
	۲۵۹،۹۰۰	.	.	برنامه‌ریزی، راهبری و توسعه شهرسازی و معماری	۱۸۶،۴۰۰	برنامه‌ریزی، راهبری ارتقای طراحی و معماری شهری		
	۳۸،۷۰۰	.	.	تهیه و تدوین سیاست‌ها، ضوابط، لوایح، معیارها و استانداردهای مرتبط با طرح‌های توسعه و عمران	۷۵،۰۰۰	تهیه و تدوین سیاست‌ها، ضوابط، لوایح، معیارها و استانداردهای مرتبط با طرح‌های توسعه و عمران		
	۳۹،۷۰۰	.	.	نظارت عالیه بر اجرای ضوابط، مقررات، معیارهای استانداردهای شهرسازی و مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری	۲۷،۱۰۰	نظارت عالیه بر اجرای ضوابط، مقررات، معیارهای استانداردهای شهرسازی و مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری		
	۲۵،۳۰۰	.	.	نظارت و ارزیابی مصوبات کمیسیون‌های ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری در استان‌ها				
	۲۸،۹۰۰	.	.	نظارت عالیه بر حسن اجرای طرح‌های توسعه و عمران ناحیه‌ای، مجموعه شهری، طرح‌های جامع و تفصیلی شهرها و راهبری				

شماره دستگاه	شرح دستگاه	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
				هزینه عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع کل	
۱۵۳۰۰۰	وزارت راه و شهرسازی		۳۳۸،۵۴۱				۷۸۶،۹۱۹	-۰/۰۱
		تشکیل جلسات کمیته‌های فنی، تخصصی و مشورتی شورای عالی شهرسازی و معماری و ابلاغ مصوبات مربوطه	۳۶،۲۰۰	۲۶،۷۰۰	۰	۰	۲۶،۷۰۰	
		برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها و کارگاه‌های تخصصی مرتبط با معماری و شهرسازی	۷،۷۰۰	۱۳،۹۰۰	۰	۰	۱۳،۹۰۰	
		تطبیق مدارک و اسناد ارسالی با مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری و برگزاری مراحل ابلاغ		۲۷،۹۰۰	۰	۰	۲۷،۹۰۰	
		ارزیابی عملکرد واحدهای شهرسازی و معماری استان‌ها در دوره‌های زمانی مشخص		۲۷،۰۰۰	۰	۰	۲۷،۰۰۰	
		آموزش و بازآموزی مدیریت شهرسازی و پرسنل استانی		۱۱،۸۰۰	۰	۰	۱۱،۸۰۰	
		راهبری و نظارت عالیه بر تهیه طرح‌های اجرایی موضعی در شهرها		۲۰،۰۰۰	۰	۰	۲۰،۰۰۰	
		انتشار کتاب، مقالات و جزوات راهنما در زمینه شهرسازی و معماری	۹،۷۰۰					
		تشکیل، شرکت و اعلام نظر در جلسات مرتبط با شهرسازی و معماری	۷،۷۰۰					
		تهیه نقشه‌های پایه کلیه طرح‌های توسعه و عمران در سطوح مختلف	۱۱،۶۰۰					
		نظارت و به‌روزرسانی پایگاه اطلاعات جغرافیایی کلیه طرح‌های توسعه و عمران در سطوح مختلف	۱۱،۴۰۰					

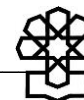

جدول ۲. اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های ذیل دستگاه اجرایی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه سال ۱۳۹۸ کل کشور

(میلیون ریال)

شماره دستگاه	شرح دستگاه	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
				عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع کل	
۱۳۳۵۰۲	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شرح‌سازی		۶۴۵،۹۰۸				۶۴۵،۸۶۳	-۰/۰۱
		برنامه ارتقای کیفیت مصالح و فرآورده‌های ساختمانی و ابنیه فنی	۳۳،۹۵۲	۲۱۸۰۰	۰	۲۴،۲۰۰	۴۶،۰۰۰	
		انجام خدمات آزمایشگاهی	۴،۶۵۰	۱،۷۰۰	۰	۲،۵۰۰	۴،۲۰۰	
		انجام مشاوره فنی	۲۲۰	۱۰۰	۰	۲۰۰	۳۰۰	
		تمدید گواهینامه	۹،۰۸۰	۷،۲۰۰	۰	۶،۰۰۰	۱۳،۲۰۰	
		صدور گواهینامه فنی	۱۷،۵۵۲	۱۲،۵۰۰	۰	۱۴،۵۰۰	۲۷،۰۰۰	
		ارائه نظریه فنی	۲۴۵	۳۰۰	۰	۱،۰۰۰	۱،۳۰۰	
		برنامه ارتقای کیفیت ساخت و ساز	۴۶،۳۵۳	۲۴،۸۰۰	۰	۱۹،۵۰۰	۴۴،۳۰۰	
		برگزاری دوره‌ها، همایش‌ها و کنفرانس‌های تخصصی	۲۰،۵۰۰	۵،۳۰۰	۰	۱۰،۰۰۰	۱۵،۳۰۰	
		تدوین و بازنگری مقررات ملی ساختمان	۲۵،۸۵۳	۱۹،۵۰۰	۰	۹،۵۰۰	۲۹،۰۰۰	
		برنامه پژوهش‌های کاربردی	۴۰۹،۱۹۲	۱۵۴،۸۶۳	۰	۲۵۹،۸۰۰	۴۱۴،۶۶۳	
		اجرای پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه حمل‌ونقل	۱۲۰،۶۰۰	۳۵،۵۰۰	۰	۷۵،۰۰۰	۱۱۰،۵۰۰	
		اجرای پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه ساختمان و ابنیه	۱۴۹،۵۹۲	۳۹،۵۰۰	۰	۸۵،۰۰۰	۱۲۴،۵۰۰	
		اجرای پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه معماری و شهرسازی	۷۳،۰۰۰	۲۹،۵۰۰	۰	۵۱،۰۰۰	۸۰،۵۰۰	
		تدوین ضوابط مقررات و دستورالعمل حوزه ساختمان و ابنیه	۲۷،۰۰۰	۲۱،۵۰۰	۰	۲۰،۰۰۰	۴۱،۵۰۰	

شماره دستگاه	شرح دستگاه	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
				عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع کل	
۱۳۳۵۰۲	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شرح‌سازی		۶۴۵،۹۰۸				۰/۰۱	
		تدوین ضوابط مقررات و دستورالعمل‌های حوزه حمل و نقل	۲۰،۵۰۰	۱۵،۳۶۳	۰	۱۸،۰۰۰	۳۳،۳۶۳	
		تدوین ضوابط مقررات و دستورالعمل‌های حوزه معماری و شهرسازی	۱۸،۵۰۰	۱۳،۵۰۰	۰	۱۰،۸۰۰	۲۴،۳۰۰	
		برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی و فناوری	۳۳،۴۲۶	۲۳،۵۰۰	۰	۱۵،۵۰۰	۳۹،۰۰۰	
		ایجاد و به‌روزرسانی بانک‌های اطلاعاتی تخصصی	۱۸،۲۲۶	۱۰،۰۰۰	۰	۸،۰۰۰	۱۸،۰۰۰	
		توسعه اسناد و مدارک علمی و فنی	۱۵،۲۰۰	۱۳،۵۰۰	۰	۷،۵۰۰	۲۱،۰۰۰	
		برنامه توسعه شبکه شتاب‌نگاری کشور	۱۷،۸۸۰	۱۱،۵۰۰	۰	۷،۰۰۰	۱۸،۵۰۰	
		کنترل و نگهداری شبکه شتاب‌نگاری	۱۷،۸۸۰	۱۱،۵۰۰	۰	۷،۰۰۰	۱۸،۵۰۰	
		برنامه پژوهش‌های مقاوم‌سازی ابنیه و خطرپذیری لرزه‌ای	۸۴،۸۴۲	۳۹،۴۰۰	۰	۴۴،۰۰۰	۸۳،۴۰۰	
		تدوین و آماده‌سازی برنامه‌های مرتبط با کاهش ریسک پیش از وقوع زلزله	۵۳،۵۰۰	۳۵،۰۰۰	۰	۳۵،۰۰۰	۷۰،۰۰۰	
		توسعه روش‌های نوین در بهبود رفتار لرزه‌ای و مقاوم‌سازی سازه‌ها	۳۱،۳۴۲	۴،۴۰۰	۰	۹،۰۰۰	۱۳،۴۰۰	
		برنامه آموزش غیررسمی فنی حرفه‌ای و مهارتی	۱۱،۳۹۰					
		برگزاری دوره‌های آموزشی دانشگاهی کاربردی	۱۱،۳۹۰					
		برنامه ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و کمک آموزشی	۸،۸۷۳					
		برگزاری دوره‌های آموزشی دانشگاهی کاربردی	۸،۸۷۳					

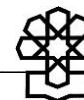
جدول ۳. اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های ذیل دستگاه اجرایی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

(میلیون ریال)

شماره دستگاه	شرح دستگاه	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
				عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع کل	
۱۳۳۷۰۰	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - پژوهشکده سوانح طبیعی	۱۳۹۷	۲۵،۹۰۰	۲۸،۸۰۰	۰	۰	۲۸،۸۰۰	۱۱/۲۰
		برنامه پژوهش‌های کاربردی	۲۵،۹۰۰	۲۸،۸۰۰	۰	۰	۲۸،۸۰۰	
		انجام پژوهش‌های اجتماعی، اقتصادی و کالبدی	۵،۶۰۰	۱۱،۳۵۰	۰	۰	۱۱،۳۵۰	
		انجام پژوهش‌های مخاطرات زیست‌محیطی و بلایای جوی	۶،۷۵۵	۳،۸۵۰	۰	۰	۳،۸۵۰	
		انجام پژوهش‌های مدیریت بحران	۴،۹۹۸	۵،۴۲۵	۰	۰	۵،۴۲۵	
		انجام پژوهش‌های مقاوم‌سازی و بازسازی سازه‌ها	۸،۵۴۷	۸،۱۷۵	۰	۰	۸،۱۷۵	

جدول ۴. اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های ذیل دستگاه اجرایی وزارت کشور در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور (میلیون ریال)

درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	شماره دستگاه	شرح دستگاه
	جمع کل	عمومی	متفرقه	اختصاصی					
۸۰۵	۱۸۸,۰۰۰					۱۷۴,۰۰۰		۱۰۵۰۰۰	
	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	برنامه هماهنگی توسعه عمرانی شهری و روستایی	۹۲,۰۰۰	برنامه هماهنگی توسعه عمرانی شهری و روستایی		
	۵۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰,۰۰۰	راهبری و هماهنگی امور حمل‌ونقل و ترافیک شهرهای کشور	۴۶,۰۰۰	راهبری و هماهنگی امور حمل‌ونقل و ترافیک شهرهای کشور		
	۵۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰,۰۰۰	هماهنگی در راستای توسعه عمران شهری و روستایی	۴۶,۰۰۰	هماهنگی در راستای توسعه عمران شهری و روستایی		
	۷۶,۰۰۰	۰	۰	۷۶,۰۰۰	برنامه راهبری و نظارت بر شوراهای اسلامی	۷۰,۰۰۰	برنامه راهبری و نظارت بر شوراهای اسلامی		
	۳۸,۰۰۰	۰	۰	۳۸,۰۰۰	راهبری امور و بررسی مصوبات شوراهای اسلامی	۳۵,۰۰۰	راهبری امور و بررسی مصوبات شوراهای اسلامی		
	۳۸,۰۰۰	۰	۰	۳۸,۰۰۰	رسیدگی به تخلفات شوراهای اسلامی	۳۵,۰۰۰	رسیدگی به تخلفات شوراهای اسلامی		
	۱۲,۰۰۰	۰	۰	۱۲,۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۲,۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی		
	۷,۰۰۰	۰	۰	۷,۰۰۰	انجام پژوهش و مطالعات کاربردی	۸,۰۰۰	انجام پژوهش و مطالعات کاربردی		
	۵,۰۰۰	۰	۰	۵,۰۰۰	برگزاری نشست‌های تخصصی و همایش‌های علمی و ارائه یافته‌های پژوهشی	۴,۰۰۰	برگزاری نشست‌های تخصصی و همایش‌های علمی و ارائه یافته‌های پژوهشی		

جدول ۵. اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های ذیل دستگاه اجرایی شورای عالی استان‌ها در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

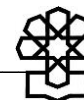
(میلیون ریال)

درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸			شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	شرح دستگاه شورای عالی استان‌ها (کمک) ۱	شماره دستگاه
	جمع کل	عمومی	متفرقه					
۶۱۴/۲۹	۲۰۰,۰۰۰	اختصاصی	متفرقه	عمومی	۲۸,۰۰۰			۱۰۵۰۲۰
	۲۰۰,۰۰۰	۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۸,۰۰۰	برنامه راهبری و نظارت بر شوراهای اسلامی		
	۲۰۰,۰۰۰	۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۸,۰۰۰	راهبری امور شوراهای فردستی		

جدول ۶. اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های ذیل دستگاه اجرایی سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در بخش مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

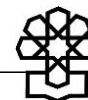
(میلیون ریال)

شماره دستگاه	شرح دستگاه	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
				عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع کل	
۱۰۵۶۰۰	سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۱,۱۶۱,۲۶۹	شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸					-۲۶/۸۰
			برنامه ارائه خدمات شهری	۲۰۹,۸۰۰	۳۸۵,۰۰۰	۰	۵۹۴,۸۰۰	
			نظارت بر مطالعات جامع حمل‌ونقل شهرداری‌ها	۳,۷۵۰	۰	۰	۳,۷۵۰	
			تدوین ضوابط حمل‌ونقل عمومی درون‌شهری	۲۵۵	۰	۰	۲۵۵	
			تدوین ضوابط سرفصل‌های خدمات شهری	۳,۱۵۰	۰	۰	۳,۱۵۰	
			برنامه ریزی برای تجهیز شهرداری‌ها به وسایل حمل و نقل عمومی (اتوبوس، مینی‌بوس)	۵۳,۱۰۰	۳۸۵,۰۰۰	۰	۴۳۸,۱۰۰	
			تدوین شیوه‌نامه و دستورالعمل‌های مدیریتی در حوزه شهرداری‌ها	۱۱,۸۵۰	۰	۰	۱۱,۸۵۰	
			مشارکت، صکوک و تسهیلات بانکی و فاینانس راهبری تأمین مالی پروژه‌های شهری و روستایی از محل اوراق	۴,۶۲۵	۰	۰	۴,۶۲۵	
			راهبری فرآیند طرح سرمایه‌گذاری و خصوصی‌سازی در شهرداری‌ها	۳۲,۴۰۰	۰	۰	۳۲,۴۰۰	
			درجه‌بندی شهرداری‌های کشور	۳۹,۵۹۰	۰	۰	۳۹,۵۹۰	
			پایش و کنترل طرح ملی بازآفرینی شهری و مسکن امید	۴,۵۰۰	۰	۰	۴,۵۰۰	
			تدوین استانداردهای خدمات الکترونیک برای شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۴,۵۰۰	۰	۰	۴,۵۰۰	

درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸			شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	شرح دستگاه	شماره دستگاه
	جمع کل	مترقیه	اختصاصی					
-۲۶/۸۰	۸۵۰,۰۰۰			عمومی	۱,۱۶۱,۲۶۹		سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۱۰۵۶۰۰
	۵۲,۰۸۰	۰	۰	۵۲,۰۸۰				
	۲۱,۰۰۰	۰	۰	۲۱,۰۰۰				
	۶,۰۰۰	۰	۰	۶,۰۰۰				
	۶,۰۰۰	۰	۰	۶,۰۰۰				
	۹,۰۰۰	۰	۰	۹,۰۰۰				
	۲۱۳,۱۴۸	۰	۱۶۵,۰۰۰	۴۸,۱۴۸				
	۱,۰۳۱	۰	۰	۱,۰۳۱				
	۱۶۶,۵۰۴	۰	۱۶۵,۰۰۰	۱,۵۰۴				
	۱۷۷	۰	۰	۱۷۷				
	۳,۴۴۲	۰	۰	۳,۴۴۲				
	۴۱,۹۹۴	۰	۰	۴۱,۹۹۴				
	۵,۷۲۹	۰	۰	۵,۷۲۹	۷,۸۸۷	برنامه پژوهش‌های کاربردی		
	۵,۷۲۹	۰	۰	۵,۷۲۹	۷,۸۸۷	اجرای پژوهش‌های شهری و روستایی		

شماره دستگاه	شرح دستگاه	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷
				عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع کل	
۱۰۵۶۰۰	سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور		۱,۱۶۱,۲۶۹				۸۵۰,۰۰۰	-۲۶/۸۰
		برنامه آموزش غیررسمی فنی حرفه‌ای و مهارتی	۱۵,۷۸۴	۱۵,۳۲۳	۰	۰	۱۵,۳۲۳	
		برگزاری دوره‌های آموزشی مهارتی برای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	۱۵,۷۸۴	۱۵,۳۲۳	۰	۰	۱۵,۳۲۳	
		برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	۱,۰۸۱,۵۰۰					
		ایجاد بستر مناسب جهت سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی	۶,۹۱۴					
		برنامه‌ریزی در جهت تحقق هدف شهرداری و دهیاری الکترونیک	۱۱,۳۸۹					
		تهیه، تدوین و اصلاح قوانین و مقررات حقوقی در شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۵,۵۹۵					
		سلامندی و ارتقای سطح خدمات عمومی	۹۶,۱۲۰					
		نظارت و بازرسی عملکرد شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	۱۱,۴۸۲					
		کمک به دهیاری‌های کشور	۳۱۰,۰۰۰					
		کمک به شهرداری‌های کشور	۶۴۰,۰۰۰					
		برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۲۹,۴۶۳					
		بومی‌سازی و ارتقای دانش فنی تعمیرات و نگهداری تجهیزات ناوگان عمومی	۱۶,۰۳۶					

درصد تغییرات لایحه ۱۳۹۸ به مصوب ۱۳۹۷	اعتبارات هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۸				شرح برنامه و فعالیت در لایحه ۱۳۹۸	جمع اعتبارات مصوب ۱۳۹۷	شرح برنامه و فعالیت در مصوب ۱۳۹۷	شرح دستگاه	شماره دستگاه
	جمع کل	عمومی	متفرقه	اختصاصی					
-۲۶/۸۰	۸۵۰,۰۰۰				۱,۱۶۱,۲۶۹		سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۱۰۵۶۰۰	
					۶,۵۲۲	نظارت و راهبری مطالعات جامع حمل‌ونقل و ترافیک در شهرها			
					۶,۹۰۵	نظارت و کنترل بر اجرای پروژه‌های جامع حمل‌ونقل و ترافیک شهرها			
					۲۶,۶۳۵	برنامه نظارت و ارزیابی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها			
					۲۶,۶۳۵	درجه‌بندی کیفی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها			

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۸.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۷.
۳. قانون برنامه ششم توسعه سال ۱۳۹۸.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۶۲۳۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور ۱۳. بخش مسکن و شهرسازی

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه مسکن و شهرسازی)

تهیه و تدوین کنندگان: علی فرنام، سارا حمیدپور

مدیر مطالعه: —

ناظران علمی: حسین افشین، محمدتقی فیاضی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. مسکن و شهرسازی

۲. لایحه بودجه

۳. اعتبارات

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۱۰/۱۸